

Informační systémy, jejich základní vlastnosti a typy.

Wednesday, May 29, 2013 4:49 PM

Informační systém (IS) je systém pro sběr, udržování, zpracování a poskytování informací.

Funkce informačního systému

Konkrétní procesy (činnosti) podporující základní cíle informačního systému:

- získávání informací
- zpracování informací (evidence, organizace – pořádání, kategorizace, konverze – změna média, třídění, vyhledávání, agregace, odvozování nových informací, dolování znalostí)
- uložení informací (zaznamenávání a archivace dat, datová úložiště a datové sklady)
- přenos informací (v rámci počítačových sítí)
- zpřístupnění informací (tisk, zobrazení, vizualizace, šíření...)

Následující body vystihují vlastnosti, které by kvalitní IS s maximální výkonností měl splňovat.

- Musí obsahovat nutné informace, které uchovává, analyzuje a s potřebnou rychlostí předává procesům. Dané informace se týkají zejména vlastní činnosti firmy jako je výroba, evidence zákazníků, zásob, zaměstnanců, finance, stav a vývoj vlastních výrobků.
- Musí obsahovat informace o konkurenci, světovém trhu, trendech výroby, optimalizaci výrobních procesů, o místech působnosti firmy, o strategických cílech a podobně.
- Musí obsahovat moduly pro zjednodušení a urychlení výroby, čímž je míněno hlavně urychlení a zefektivnění návrhu výrobků, technologická příprava výroby a její řízení.
- Musí umožňovat rychlou komunikaci pracovníků firmy, jednotlivých pracovních úseků, ale musí také zahrnovat komunikaci se světem.
- Musí umožňovat z dostupných informací zpracovávat cíle a strategie firmy, koordinovat činnost různých procesů a tím přispívat k zefektivnění činnosti firmy.
- Musí nabízet rychlou komunikaci se zákazníkem přes počítačovou síť.
- Musí obsahovat další nutné moduly k vedení firmy jako jsou statistiky, mzdy, účetnictví, kompletní personalistika, sklad, oblast manažer – marketing, výroba a další.

Typy informačních systémů

Podnikové informační systémy (BIS – business information system)

Systémy, provozované v kontextu konkrétní organizace, jejichž účelem je správa informací a znalostí a jejich integrace do podnikových procesů.

Obsažené informace jsou chápány jako jeden z ekonomických zdrojů (aktiv) organizace. Rozlišují se systémy podporující:

- vlastní činnosti a služby organizace (automatizace podnikových procesů – např. CIM, workflow management, elektronický obchod, systémy pro tvorbu a správu dokumentů)
- manažerské systémy, podporující řídicí a administrativní funkce. Jako softwarové vybavení se nabízejí zpravidla tzv. typová řešení pro konkrétní odvětví nebo obchodní model.

Provozní, transakční systémy

- **ERP** – enterprise resources planning: systémy na podporu provozu (chodu) firmy
Technologický princip: aplikační software, OLTP (Online Transaction Processing), relační databáze. OLTP je technologie uložení dat v databázi, která umožňuje jejich co nejjednodušší a nejbezpečnější modifikaci ve více uživatelském prostředí. Jedná se o přístup používaný v současné době v převážné většině databázových aplikací.

Systémy na podporu plánování

- **SCM** – supply chain management: plánování dodavatelských logistických řetězců
- **HR** – human resources – řízení lidských zdrojů
- **APS** – advanced planning and scheduling: systémy na podporu vnitropodnikového (dílenského) plánování,

Systémy řízení vztahů se zákazníky

- **CRM** – customer relationship management: Shromažďování, zpracování a využití informací o

zákaznických firmy za účelem poznat, pochopit a předvídat potřeby, přání a nákupní zvyklosti zákazníků. Podporuje komunikaci mezi firmou a jejími zákazníky.

Systémy na podporu rozhodování

- **BI** – business intelligence)
Technologický princip: OLAP (Online Analytical Processing), datové sklady (data warehouse), dolování dat (data mining) – základem není realizace transakcí, ale prohledávání a analýza velkých objemů dat
- MIS – management information system,
- EIS – executive information system,
- DSS – decision support system,

Systémy pro tvorbu a správu dokumentů

- **DMS** – document management system
Systémy umožňující efektivní práci s elektronickými dokumenty a jejich obsahem v průběhu celého jejich životního cyklu.
Typickými procesy jsou tvorba, schvalování, evidence, digitalizace, prohlížení, editace, publikování, komunikace, sdílení, uložení, vyhledání, archivace, skartace apod.

Obvykle je zahrnuta i skupinová spolupráce, workflow management a propojení dokumentů s informacemi v ostatních (např. provozních) informačních systémech.

Technologický princip: aplikační software, obsahující nástroje pro tvorbu, publikování, fulltextové vyhledávání, řízení přístupu k elektronickým dokumentům, správu verzí, sledování historie použití a změn.

- DTP – desktop publishing

Knihovní systémy

Systémy určené k automatizaci procesů realizovaných v knihovně. Obvykle mají modulární strukturu; typické moduly jsou akvizice, katalogizace, výpůjčky apod. Zpravidla obsahuje i nástroje pro zapojení do sítě knihoven a pro komunikaci s externími zdroji.

Technologický princip: aplikační software provozního (transakčního) typu,

Geografické informační systémy (GIS)

Prostorově orientované informační systémy, provozované za podpory informačních a komunikačních technologií. Datovou základnu tvoří digitální geografické informace ve formě záznamů nebo objektů (tzv. geoprvky), s nimiž specializovaný software umožňuje provádět manipulaci (zápis a editace údajů, uložení, vyhledávání, propojování, transformace a vizualizace), lokalizaci (určení polohy), geografické analýzy a modelování (např. trojrozměrný model terénu).

Expertní systémy

Počítačové aplikace nebo systémy simulující poznávací a rozhodovací činnost experta při řešení složitých úloh s cílem dosáhnout ve zvolené problémové oblasti kvality rozhodování na úrovni experta.

Technologický princip: základní součástí tvoří báze znalostí, báze dat (faktů) k řešeným případům a řídicí mechanismus (inferenční neboli odvozovací stroj, rozhodovací jádro), tj. program pro práci s těmito bázemi využívající technik umělé inteligence. Tyto základní součásti obvykle doplňuje modul pro komunikaci s uživatelem

Další členění informačních systémů

Veřejné informační systémy

Informační systémy, které jsou dostupné široké veřejnosti a poskytují veřejné informační služby. V tomto smyslu se jedná o jakékoli informační systémy bez ohledu na jejich provozovatele, obsah, typ, formu a příp. cenu poskytovaných informací a služeb. Opakem jsou tzv. privátní, uzavřené, neveřejné informační systémy (např. podnikové informační systémy, systémy zajišťující obranu státu, osobní informační systémy ad.).

Státní informační systém, informační systém veřejné správy

Systém, jehož účelem je podporovat činnosti provozované při výkonu veřejné správy, tj. státní správy a samosprávy, a poskytovat veřejné informační služby včetně informací o subjektech veřejné správy. Představuje

komplex navzájem propojených subsystémů, členěných z hlediska věcného, resortního a regionálního. Nejdůležitější součástí datové základny tvoří evidence (registry) základních skutečností nezbytných pro výkon veřejné správy: evidence obyvatel, evidence ekonomických subjektů, evidence území a územních jednotek.

eGovernment

Moderního, přátelského a efektivního úřadu

eHealth

Elektronické zdravotnictví (eHealth) je souhrnný název pro řadu nástrojů založených na informačních a komunikačních technologiích, které podporují a zlepšují prevenci, diagnostiku, léčbu, sledování a řízení zdraví a životního stylu.

eLibrary

Computer aided technologie (CAD, CAM, CIM, CASE...)

Podstata: počítačová podpora (automatizace) některých procesů (návrh, výroba ap.)

CAD (computer-aided design) počítačem podporované projektování. Jde o velkou oblast IT, která zastřešuje širokou činnost navrhování.

Ve strojírenství CAM (computer-aided manufacturing) CAE (computer-aided engineering)

Stavebnictví a architektura – AEC (Architecture-Engineering-Construction), BIM (Building Information Model), CAAD (Computer-aided architectural design)

Rozdělení dle technologie zpracování dat

- OLTP - umožňují skupině uživatelů vykonávat bezprostředně (online) velké množství transakcí
  - relační databáze
- OLAP - analýza velkého množství údajů, většinou jen pro čtení, nadstavba OLTP
  - např. BI

Rozdělení IS dle uživatelů

- Veřejné informační systémy - Informační systémy, které jsou dostupné široké veřejnosti a poskytují veřejné informační služby. V tomto smyslu se jedná o jakékoli informační systémy bez ohledu na jejich provozovatele, obsah, typ, formu a příp. cenu poskytovaných informací a služeb.
- Privátní, uzavřené, neveřejné informační systémy (např. podnikové informační systémy, systémy zajišťující obranu státu, osobní informační systémy ad.).

From <<https://d.docs.live.net/e3534876709763a3/Dokumenty/ZCU/Statnice/Statnice.docx>>